

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління та
національної безпеки

Кафедра економічної теорії, інтелектуальної
власності та публічного управління

Силабус навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»
«MANAGEMENT PSYCHOLOGY»

1. Профіль дисципліни

Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»	Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Рік підготовки, семестр – 3/6 Компонент освітньої програми: <i>обов'язкова</i> Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська
--	---

2. Інформація про викладача

Викладач	Мосієнко Оксана Вікторівна
Профайл викладача	https://polissiauniver.edu.ua/мосієнко-оксана-вікторівна
Контактна інформація	+380937586801, mosienko976@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	https://tinyurl.com/s5berbh2
Консультації	Онлайн консультація через Zoom, Viber щопонеділка з 13.00 до 17.00

3. Анотація до дисципліни

Мета: формування у здобувачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з питань психології управління у сфері публічного адміністрування. Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів цілісної системи знань щодо теоретико-прикладних аспектів взаємодії психології й управління, професійних завдань щодо проблем керування діяльністю трудового колективу, забезпечення ефективного досягнення результатів управлінської діяльності.

Завдання:

- вивчення об'єктивних законів психології управління;
- з'ясування механізмів, що забезпечують психологічну взаємодію елементів системи управління;

- з'ясування принципів формування та напрямів здійснення сучасної управлінської діяльності в контексті психології;

- вивчення процесів управлінської діяльності та психологічних особливостей її організації;

- вивчення практичних аспектів психології управління, через застосування методів та інструментів психології в управлінській діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК): ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним; **ЗК08.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; **ЗК12.** Навички міжособистісної взаємодії.

б) спеціальних/фахових (СК/ФК): СК01. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів; **СК02.** Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів; **СК03.** Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки; **СК09.** Здатність впроваджувати інноваційні технології.

Програмні результати навчання (ПРН): РН08. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень; **РН12.** Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування; **РН14.** Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: предмет, методи, історію, напрями психології управління; психологію особистості керівника (психологічні особливості, авторитет, влада); психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень; психологічні аспекти управлінського та ділового спілкування; психологічні основи поведінки в конфліктних ситуаціях; психологічні особливості управлінської роботи з персоналом; роль керівника у процесі формування соціально-психологічного клімату; методи та стилі управління.

вміти: діагностувати психологічні стани (власні та підлеглих) з метою забезпечення ефективної управлінської діяльності; застосовувати соціальні прийоми підвищення ефективності комунікативних процесів, що супроводжують управлінську діяльність; оцінювати задоволення умовами, характером та результатами праці; встановлювати рівень відповідності індивідуально-типологічних особливостей, рис характеру, інтересів, здібностей, переконань та цінностей наявним умовам управлінської діяльності; аналізувати причини конфліктів та обирати стилі поведінки в конфліктних ситуаціях; визначати психологічний клімат в організації та сприяти його формуванню; удосконалювати навички управлінського спілкування.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	24	6
Практичні / лабораторні	24	6
Самостійна робота	72	108

4.2. Зміст навчальної дисципліни

Назва теми та план лекції	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Психологія управління: предмет і методи 1. Поняття психології управління, предмет і основні завдання 2. Методи психології управління 3. Функції психології управління 4. Основні напрями психології управління	2	2
Тема 2. Психологія особистості та її роль в управлінні 1. Поняття та структура особистості 2. Інстинкти та потреби та темперамент особистості 3. Соціальна позиція і роль особистості в організації 4. Рівень домагань особистості та його роль в управлінні	4	-
Тема 3. Психологічні аспекти реалізації управлінських функцій 1. Психологічний зміст функцій управління 2. Класифікація функцій управління 3. Локус контролю і відповідальність 4. Гештальт-технології і сучасне рефлексивне управління організаціями	2	2
Тема 4. Психологія управління групою і колективом 1. Соціальна група як основа функціонування організації 2. Основи групової самоорганізації 3. Поняття і структура трудового колективу; стадії розвитку колективу; 4. Розподіл ділових ролей в організації; формування ефективної команди	4	-
Тема 5. Психологія лідерства: авторитет, імідж, влада 1. Суть лідерства та типи взаємостосунків 2. Риси та функції лідера 3. Категорії лідерства: повноваження, вплив, влада 4. Авторитет: суть та види	2	2
Тема 6. Стили, методи та конфлікти у сфері управління 1. Стили керівництва 2. Методи управління 3. Природа і види конфліктів у сфері публічного управління 4. Типологія і способи врегулювання організаційно-управлінських конфліктів	4	-
Тема 7. Психологія ділового спілкування 1. Стили спілкування 2. Вплив темпераменту та здібностей на спілкування 3. Спілкування і характер	4	-

4. Правила ведення ділових перемовин		
Тема 8. Психологічні характеристики сучасних керівників	2	-
1. Психологія особистості керівника		
2. Якості та риси керівника		
3. Управлінські ролі керівника		
4. Психологічні типи керівників; психологія професіоналізму керівника		
Всього	24	6

4.3. Форми контролю і методи оцінювання

Основними видами контролю результатів навчання під час вивчення дисципліни «Психологія управління» є: поточний, періодичний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюється у формі усного та письмового опитування, тестування, виконання індивідуальних завдань і розрахункових робіт, підготовки презентацій та аналітичних оглядів. За сукупністю певних тем здійснюється періодичний контроль у вигляді модульних контрольних робіт.

Після вивчення курсу застосовується підсумковий контроль у формі заліку. Підсумкова оцінка визначається як середнє арифметичне значення оцінювання знань і вмінь здобувача вищої освіти за поточний контроль за 5-бальною системою та підсумковий з наступним переведенням в 100-бальну. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, він повинен виконати індивідуальне завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Оцінювання кожного з виконаних практичних завдань здійснюється за такими критеріями:

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує практичне завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє базові знання окремих

положень, наводить приклади та проводить прості розрахунки. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки;

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичного завдання;

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді;

0 балів – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у неформальній освіті. Для цього, здобувач освіти, що має підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметній комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми лекційного чи практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни за умови, що програма неформальної освіти відповідає робочій програмі дисципліни.

5. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Розподіл балів оцінювання знань здобувачів вищої освіти за видами навчальних занять з дисципліни «Психологія управління»

Поточний та періодичний контроль								Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Індивідуальне самостійне завдання	
5	5	5	5	5	5	5	5		10
Контрольна робота за змістовним модулем 1 – 5				Контрольна робота за змістовним модулем 2 – 5				40	

Шкала оцінювання: національна та шкала університету

Сума балів за шкалою університету (за всі види освітньої діяльності)	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи) практики	для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
75-89	Добре	
60-74	Задовільно	
менше 60	Незадовільно	Не зараховано

6. Політики дисципліни

Політики курсу «Психологія управління» вибудовуються із урахуванням норм законодавства України щодо *академічної доброчесності*, у т. ч. щодо використання штучного інтелекту, та регламентних документів щодо організації навчання у Поліському національному університеті. Списування під час тестування та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: індивідуальні та самостійні роботи здобувачі освіти мають здавати вчасно, відповідно до плану заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у конференціях, тривога, відсутність світла тощо) термін зарахування навчальних завдань може бути подовжений за погодженням із викладачем курсу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, зараховуються зі зниженням оцінки. Перескладання практичних завдань відбувається із дозволу лектора.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбутись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету). Задля успішного засвоєння теоретичних знань і формування компетентностей здобувачі освіти зобов'язані регулярно відвідувати заняття, брати активну участь у обговоренні ключових питань із теми, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи

Політика щодо комунікації із викладачем: у разі виникнення певних труднощів при вивченні дисципліни здобувач освіти може звертатися до викладача у години консультацій за додатковими роз'ясненнями.

7. Література, необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна література (базова):

1. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посіб. Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с.
2. Кисіль З. Р. Психологія управління. Херсон : Олді-Плюс, 2023. 648 с.
3. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Психологія управління: Навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях. Одеса: Видавництво ОДУВС, 2023. 208 с.
4. Кириченко В.В. Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 240 с.
5. Колот А.М. Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу Київ: КНЕУ, 2022. 337 с.
6. Мельник Л.П. Психологія в управлінні. Київ: Основа, 2023. 299 с.
7. Постоян Т. Г. Психологія управління: навч. посібн. Одеса: Університет Ушинського, 2020. 195 с.
8. Психологія управління: навчальний посібник для магістрів / Савченко В.Г., Андрюшина Л.Л. Дніпро, 2022. 128с.
9. Старовойтенко Н. В. Психологія управління: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни [Електронний ресурс] / авт.-

упор. : Н. В. Старовойтенко, В. Осипенко, І. А. Чемерис, Л. І. Білик, С. І. Ключка ; М-во освіти і науки України, ЧДТУ. Черкаси: ЧДТУ, 2020. 300 с.

10. Ходарківський Є. І, Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління: підручник. Центр навчальної літератури. 2020. 492 с.

Допоміжна:

1. Гальченко В.М., Семенча Л.Г. Професійна культура як системоутворювальний фактор успішності майбутніх педагогів у професійній діяльності. The XXI century education: realities, challenges, development trends: collective monograph / Ed.: prof. Hanna Tsvietkova – Hameln : InterGING, 2020. 658 с. С. 509-522.

2. Гусак В. М. Взаємозв'язок професійно-психологічної культури та психологічного благополуччя у майбутніх соціальних працівників. Габітус. 2020. Вип. 19. С. 106-110

3. Дуткевич Т. Загальна психологія. Теоретичний курс. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 388 с

4. Джулі Чжоу. Становлення менеджера. Що робити, коли всі чекають від вас вказівок. Book Chef, 2020. 352 с.

7. Кісіль З. Р. Основи управління: посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 232 с.

8. Курова А. В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») / А. В. Курова – Одеса: Фенікс, 2020. – 79 с.

9. Лефтеров В. О., Цільмак О. М. Методика проведення практичних занять з елементами тренінгу з «Психології управління»: практикум. Одеса: Фенікс, 2019. 52 с.

10. Малеев Д.В., Андреевкова В. Л., Байдик В. В. та ін. Впровадження відновного підходу, посередництва, медіації та практики функціонування служб порозуміння в закладах освіти та ін. Київ: видавництво ФО-П Буря О.Д., 2023 188 с.

11. Марченко О. М. Практикум з менеджменту: навч. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с.

12. Методики дослідження психічного здоров'я та благополуччя персоналу організацій : психологічний практикум. за ред. Л. М. Карамушки. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. 76 с.

13. Репетій С.Т., Гальченко В.М. Духовно-творчий розвиток як основа професійної культури майбутніх фахівців: філософсько-антропологічний аспект. Перспективи. Соціально-політичний журнал. Випуск 2. Одеса, Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 43-50

14. Mukhina, H., Yakymchuk, I., Oliinyk, Y., Elvizou, M., & Shvalb, A. The relationship between coping strategies of extreme job holders and posttraumatic stress disorders. Amazonia Investiga. 2023. 12 (63). P. 299–309.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, <http://www.lib.zt.ua/10014>, м.

Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbu.gov.ua/>, <http://www.nbu.gov.ua/Київ>, просп. Голосіївський, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек (на розсуд викладача).

2. Інституційний репозитарій Поліського національного університету (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).

3. <http://www.niss.gov.ua/> – Національний інститут стратегічних досліджень.

4. <http://www.useps.org> – офіційний сайт українського центру економічних та політичних досліджень ім. Разумкова.

5. Портал «Система управлінської інформації» (СУІ) – <http://www.sui.gov.ua/>. Платформа для публічного адміністрування, яка містить актуальні новини, документи та нормативні акти, що стосуються управлінських процесів в Україні.

6. Електронний ресурс «Європейська асоціація публічного управління» (ЕАРАА) – <https://www.eapaa.org/>. Цей сайт пропонує матеріали та публікації, що стосуються європейських практик у публічному управлінні, а також різноманітні програми навчання для майбутніх фахівців у галузі публічного управління.

7. Платформа «Інтернет-платформа публічного управління та адміністрування» – <https://www.publicgov.ua/>. Цей сайт об'єднує різні навчальні матеріали, звіти та дослідження, що допомагають студентам зрозуміти особливості публічного управління в Україні та за кордоном.

8. Інтернет-ресурс «Державна служба України» – <http://www.sluha.gov.ua/>. Офіційний сайт Державної служби України містить важливу інформацію для студентів, які вивчають публічне управління, зокрема нормативні акти, програми підготовки кадрів, а також аналітичні матеріали.

Викладач _____

Оксана МОСІЄНКО

Гарант освітньої програми _____

Валентина ЯКОБЧУК